

ה'תשפ"ג, י"ג באב ה'תשפ"ג, י"ג באב ה'תשפ"ג, י"ג באב ה'תשפ"ג

תפילת

אור ובהירות בעבודת השם במשנת ברסלב

למסורת אמת לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר
גיליון
נז
תשפ"ג

ויקהל פקודי - החודש

אור להביות הלב של איש ישראל
בעור מאר עי לב השמים לה'
יחברך, ואין סוף ואין תכלית לתשוקתו

לבב חכמה

מושגים בחסידות

סגולת התפילה הכלולה מתורה, לשמור ולעשות

תפילת משיח כלולה מתפילות ישראל / הסתר פנים וגילוי פנים / התורה נקראת "שמים" הכלולה מ"אש ו"מים" - חסד וגבורה להכניע קליפות עשוי וישמעאל

הנה ב' תיקונים כלליים נעשים ונפעלים באמצעות תפילתו של משה משיח [הכלולה מתרפ"ו אורות של אור החוטה, וכמ"ש נ"ב במאמרים הקודמים]: (א) היא בסוד 'הרב וקשת' להכרית עריצים ולזמר הקוצים, לבלות ולבער את הרע והטומאה מן הארץ. (ב) בונה ומקים את קומת השכינה, סוד הקמת המשכן, ומכין אותה לסוד היחוד והתיקון השלם.

והנה תפילתו של משיח אינה פועלת רק מצד עצמה, אלא היא תפילה אחת גדולה הכוללת בתוכה את כל התפילות של כלל ישראל, שתמציתן היא: עד מתי תהיה ההנהגה של "הקסרת פניך" - שכביכול נראה שהש"ת פונה עורף אלינו, ומתי כבר תהיה ההנהגה של "פנה אלי" שיחזור ויאר ה' את פניו אלינו.

ומפני כך, עלינו לקשר את תפילתינו אל הצדיק שהוא בחינת משה משיח, כדי שכל תפילתינו יכלול בתפילתו הגדולה.

וכבר נתבאר שלא לכל התפילות הפרטיות יש את הסגולה הזאת שיהיו נכללים בתפילת משיח, כי אם להתפילות הכלולות מתורה, דהיינו שמתפלל שיזכה לקיים את התורה כראוי, וגם בפועל ממש הוא אכן לומד כדי שיזכה לידע כיצד לשמור ולעשות את מצוות התורה.

סוד הדברים הוא: התפילה הכלולה מהתורה שהאדם לומד על גנות 'לשמור' - היינו לשמור את עצמו מלעבור את רצון ה' ח"ו בסוד מרע (לא תעשה) היא בסוד ה"אש" / גבורה, ובכוחה יש הכנעה לקליפת 'עשוי' שיונקת מהדינים והגבורות שהסטרא דשמאלא. ומאידך, התפילה שכלולה מתורה שהאדם לומד על מנת 'לעשות' ולקיים בעשה טוב (מצוות עשה) הוא בסוד ה"מים" / אהבה וחסד, ובכוחה מכניעים את קליפת 'ישמעאל' שיונקת מסטרא דחסד. ועל ידי זה מכניעים ומעבירים את ה'תרי' עניני דמסין על עינא, וזוכין לתקון השלם של "עין בעין יראו בשבוע ה' ציון" - סוד הגילוי פנים בתכלית השלימות.

ולכן נקראת התורה "שמים", כי הוא כלולה מ"אש" ו"מים", וכשתפילתו כלולה מתורה, תוכל להיכלל בתפילתו של משיח שהיא גומרת את כלל התיקון בשלימות.

"וכל התורה שאדם לומד לשמור ולעשות, כל האותיות הם ניצוצי נשמות, והם נתלבשים בתוך התפילה, ונתחדשים שם בבחינת עבוד ... וזהו "השמים מספרים כבוד אל", היינו התורה שהוא אש ומים, היינו בחינת הנשמות. ובאים בתוך התפילה, שהוא בחינת כבוד אל" (ליקוטי מוהר"ן, ב.)

המתנה הנפלאה הזאת. שהתבודדות בשדה לא תהיה רק מושג מופשט ונושג הנזכר רק בסיפורי צדיקים, אלא תהפוך לנחלתו של כל אחד מאתנו.

ר' מנחם: איי... כמה מתוק! כמה נפלא!

אבל למעשה, איך אני עושה את זה? היער רחוק מאד מהבית שלי?

רבי שמחה: את הבעיה הזאת כבר פתר רבינו בכך ששאל: "מהיכן הוא רחוק? מהמח או מהלב?... וכפי שמסופר על רבינו: "תיכף בכניסתו של רבינו לעיר ברסלב לדור שם שאל את אנ"ש מברסלב: היכן נמצא מקום טוב בשביל התבודדות? ואמרו לו אנ"ש שנמצא מקום טוב, אולם הוא רחוק מהעיר. ושאל אותם רבינו: מהיכן הוא רחוק, מהמח או מהלב? כי מי שיש לו לב אין שייך אצלו מקום! כמובא בליקוטי מוהר"ן ח"ב סימן נ"ו. והלך לשם רבינו להתבודד" (שישיק א, רמב).

גם אם זה נראה לך רחוק מהמציאות, אני מציע לך להיאזר בקצת אומץ הלב: לצאת בבוקר השכם לשדה, לקחת אתך "שערי ציון" וליקוטי תפילות' וכיו"ב, להשאיר את הפלאפון והשעון בבית. וכשהשמש תעמוד לשקוע, כבר תראה זאת לבד, ותדע שהגיע הזמן לחזור לעיר...

ר' מנחם: אתה קצת מגזים?

רבי שמחה: אני לא מגזים, אני פשוט מתרגם לך למעשה שיחה בשיחות הר"ן, וכך כתוב שם: "סיפר לי איש אחד מזלאטיפאלי, שבהיותו יושב רבינו ז"ל בזלאטיפאלי, פעם אחת בקיץ התפלל רבנו ז"ל בבוקר השכם, ואחר כך שלח את בתו הילדה שרה תחיה וקראה אותו, ובא לרבינו ז"ל. ואמר לו רבינו ז"ל: לך עמי לטייל! והלך עמו חוץ לעיר, והלך בין העשבים.

ענה רבינו ז"ל ואמר: אם היית זוכה לשמוע את קול השירות והתשבחות של העשבים, איך כל עשב ועשב אומר שירה להשם יתברך בלי פניה ובלו שום מחשבות זרות, ואינו מצפים לשום תשלום שלהם, וטוב יפה ונאה כששומעים השירה שלהם, וטוב מאד ביניהם לעבוד את ה' ביראה (ואמר בלשון אשכנז: "עם איז זייער גוט פרום צו זיין צווישן זיאי"). (שיחות הר"ן קס"א), והם מסופר כיצד בילה אתו רבינו את כל היום עד שקיעת החמה בתפילות ותחנונים והתבודדות...

וגם אותנו - שאיננו דרים בזלאטיפאלי המיוערת - ממזין רבינו הקדוש: 'בוא עמי לטייל, ומלמד אותנו לטייל בשדה, ולבלות שם ימינו ושנותינו...

עם לבבי אשיחה

לכה דודי נצא השדה!

גם אותנו מזמין רבינו הקדוש ומלמד אותנו לטייל בשדה, ולבלות שם ימינו ושנותינו...

רבי שמחה: אה... הנה מגיעים ימי ניסן! "לכה דודי נצא השדה"... זה הזמן המתאים ביותר לצאת ליערות ולשדות, בין האילנות והעשבים והמלבלבים, ולהתבודד ביניהם!

ר' מנחם: זה הזמן? דווקא עכשיו כשמגיעים ימי 'בין הזמנים' וההכנות והטרדות לפני החג?

רבי שמחה: כן, זה הזמן!

רבינו דיבר על כך בתחילת חודש ניסן, לפני חג הפסח. וכך מובא בשיחות הר"ן: "חורף הוא בחינת עיבור, וקיץ הוא בחינת לידה. ואז דיבר עמנו שיחה נפלאה ונשכח הרוב, ומה שאני זוכר עדיין הוא, מה שדיבר אז מעניין הקיץ שהיה אז ממשמש ובא, כי שיחה זו הייתה אז בימי ניסן קודם פסח בעת שהיה הברית מילה של בנו שלמה אפרים ז"ל ביום שלישי למילה. ודיבר אז שבחורף כל העשבים וכל הצמחים כולם מתים, כי בטל כוחם בחורף והם אז מבחינת מיתה. וכשבא הקיץ כולם נתעוררים וחיים, ואז טוב ויפה מאד כשיוצאים לשוח בשדה 'שיחה זו תפילה' ותחינה ותשוקה וגעגועים להשם יתברך. ואז כל שיח ושיח השדה המתחילים לחיות ולצמוח אז, כולם נכספים ונכללים בתוך שיחתו ותפילתו. והארץ אז בשיחה נפלאה בענין זה, ועוד בשאר עניינים" (שיחות הר"ן, צח).

ר' מנחם: אתה מעורר בי כיסופים...

רבי שמחה: גם אני מתעוררים בי הכיסופים. אני נזכר מהשדות והיערות, ואני אומר לעצמי: כמה טוב לברוח לשם...

ר' מנחם: אני זוכר שלפני שהתקרבותי לרבינו, היה נראה לי רחוק מאד מהמציאות לצאת ליערות להתבודד. ואף ששמעתי על כך סיפורי-צדיקים על הבעל שם טוב וכדו', שהיו יוצאים לשדות וליערות, הרגשתי שזה מאד רחוק ממני, וזה שייך רק לצדיקים גדולים. אך מאז שהתקרבותי לרבינו, התחלתי לגלות שגם אני יכול וצריך לצאת לשדות וליערות...

רבי שמחה: ממש אזו! רבינו הרי אמר שהוא מוליך אותנו ב'דרך חדשה' שהיא 'דרך ישנה', דרך שהלכו בה אבותינו מעולם. הרי כל האבות הקדושים הלכו בדרך זה, שהיו רועי צאן ובילו את ימיהם בשדות ויערות (כמבואר בספר 'המספיק לעובדי השם' של רבי אברהם בן הרמב"ם) ויצא יצחק לשוח בשדה; כך גם נהג דוד המלך שהתבודד במדבר יהודה ובשדות וביערות, וכך גם נהג נכדו הבעל שם טוב.

"וכן כל תלמידי הבעל שם טוב הקדוש זכר צדיק לברכה, הלכו בדרך הזה. עד שבא נכדו הוא אדוננו מורנו ורבינו הקדוש, אור האורות, אור הגנוז והצפון, הרב רבי נחמן מברסלב צוק"ל, וחדש הדרך הישן והקדוש הזה שדרכו בו אבותינו מעולם, ועסק הרבה בתפילה ותחנונים והתבודדות בשדות וביערים. והוא האיר עינינו בחשכת אפלטנו, ללמד אותנו דרכים ישרים איך להתנהג בזה. ואמר פעם אחת לאנשיו: 'תנו לבכם לי ואוליך אתכם על דרך חדשה שהוא הדרך הישן שדרכו בו אבותינו מעולם'" (השתפכות הנפש, הקדמה).

רבינו הקדוש לא מסתפק בכך שהוא 'מספר' לנו על ההתבודדות בשדה. אלא הוא רוצה 'להעניק' גם לנו, אנשים פשוטים, את

שימו לב! ימי ניסן הם ימי תשובה כמו תשרי! (ליקוטי עצות)

ציון המצוינות!

לכבוד ערב ראש חודש ניסן, החל ביום רביעי הבעל"ט, נביא בקצרה גודל מעלת הנסיעה לציון רבינו הקדוש ביום זה, כמנהג מוהר"ת.

ערב ראש חודש ניסן:

א. דרכו של מוהר"ת ואנ"ש שבדורו, יהיה: לנסוע כל ערב ראש חודש ניסן לציון הקדוש, וכלשוננו: "ואני הייתי מוכן אז לנסוע לאומאן על ערב ראש חודש ניסן כדרכי בכל שנה" (ימי מוהר"ת חלק שני, ע).

ב. וכן נהגו אחריו אנ"ש לדורות, וכפי שמספר רבי שמואל הורביץ ביומנו: "ערב ראש חודש ניסן הוא יום התעוררות מהרבה אנ"ש שבאים לציון הקדוש של רבינו ז"ל עוד מימי מוהר"ת ז"ל שהנהיג לנסוע לציון רבינו ז"ל בערב ראש חודש ניסן עד היום הזה (ימי שמואל פרק קעז).

ג. והוא מוסיף וכותב: "וגם פה בתוככי ירושלים הוא יום תפילה כמו בערב ראש חודש אלול, ונוסעים הרבה אנשים ונשים וטף לקבר רחל אמנו יותר מבכל השנה, וגם אחינו הספרדים הולכים ברוב עם על הר הזיתים, לבקש ולעורר רחמים על קברי אבות. והרבה יש לבקש על חג הפסח הבא עלינו לטובה שניצל ממשוהו חמץ, ולקבל ימי הפסח הקדושים בקדושה ובטהרה, ושנזכה מעתה להתקרב לשם יתברך, כי כל ההתחלות הם מפסח כידוע" (שם).

ראש חודש ניסן:

ד. ובימינו, נוהגים רבים וטובים לנסוע ליום "ראש חודש ניסן", היום אשר בו ירדה נשמת רבינו הקדוש לעולם (כמספר בחיי מוהר"ן אות ק"ד) (בביתו של זקנו הבעל שם טוב, שעבר בירושה לאמו מרת פייגא ע"ה).

ה. וכבר הפליגו חכמינו ז"ל במעלת יום זה, ואמרו עליו "אותו יום נטל עשרה

בחינת עפר, בחינת משכן, שממנו נמשך הכל. כי כל הכבוד והגדולה, הוא רק אצל זה הצדיק, וכולם מקבלים ממנו" (ליקוטי מוהר"ן, ע). והוא המנהיג הכולל, שיועד לתת לכל אחד את הגדולה הפרטית והאישית שלו (ליקוטי מוהר"ן תניינא, עב).

ה. והנה, ביום זה, מחלקים למעלה מתנות נפלאות. שהרי ביום זה "ממנין כל המלכים למעלה, ובוודאי נותנין מתנות לכל אחד ואחד שממליכין אותו". ועיקר המתנה שעלינו לבקש ביום זה, הוא: שייתן לנו הקב"ה מתנה; מלך, מנהיג אמיתי, רועה נאמן, כמו משה רבינו, שיאיר בנו אלקותו יתברך, שנזכה לדעת ולהכיר אותו מכל פרטי הבריאה (ליקוטי מוהר"ן תניינא, ט).

ו. וראוי לנו לומר זאת בבכיה, בדמעות שליש, לבכות ולהתגעגע, לבקש ולהתחנן לפניו יתברך, מתי נזכה לזה, שיהיה לנו זה הדעת, שנוכל לדעת ולהכיר הבורא יתברך מכל דבר של זה העולם בפרטי פרטיות, עד התכלית. וכפי המדרגה פחותה שלנו עתה, וכולנו אין פנינו יפות כלל, אנו צריכין שירחם עלינו השם יתברך, ליתן לנו מנהיג רועה נאמן, שיוכל להאיר בנו ידיעה הנ"ל, כדי שנוכל לעבדו יתברך כראוי ולבוא אל התכלית" (שם).

ז. ומעתה, אשרי הזוכה להשתטח ביום זה, על ציונו של רבינו הקדוש, נשמת 'משה משיח'. בבכיה ובדמעות שליש, בבקשה ותחנונים, לזכות להתקרב באמת אל אותו רועה נאמן השוכן שם, למען יזכה לבוא אל התכלית האמיתית, להשיג ולדעת את השם יתברך.

א. ואכן, ביום זה - ראש חודש ניסן - הקים משה את המשכן. ובכל שנה ושנה, מקים הצדיק ביום זה את המשכן, ומתגבר מחדש "כח המושך" של הצדיק, שממשיך אלקותו יתברך לזה העולם, ומחלק לכל אחד את הגדולה והכבוד והמלוכה השייכת לו. בבחינת "ראש חודש"; "לחדש" את ה'ראשות' והגדולה של כל אחד ואחד (ליקוטי מוהר"ן, ע).

נהמת לב

השתטחות על קברי הצדיקים

רַחֲמֵיךָ לֹא כְלִים, וְזִכְוֹת וְכַח וּבְנִירַת כָּל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּים
אֵינוֹ נִפְסָק לְעוֹלָם, וְאֵין שׁוֹם סִטְרָא דְּמִסְאָבָא שְׁתּוּבֵל לְעַמּוּד
נִגְדַּי קְדִישָׁתָם וּמַעֲלָתָם וּבְגֵהֶם וְתַקְפָּם וְחֻזְקָם וְכַחֶם וּבְנִירַתָּם.
וְזִכְוֹתָם וְכַחֶם הַגְּדוֹל יַעֲזוֹר וְיִגַּן וְיִשְׁעֵי לָנוּ וְלְכָל תְּחוּסִים בְּהֶם,
כִּי גְדוֹלִים צְדִיקִים בְּמִיתָתָם יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶם, וְהֵם נִקְרָאִים חַיִּים
תָּמִיד. וְתִזְכְּנֵי לְחַיּוֹת רְגִיל בְּיוֹתֵר לְבֹאֵי עַל צִיּוֹן קְבָרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים,
וְלִהְיֵת שָׂם, וּלְפָרֵשׁ שִׁיחֵתִי לְפָנֵיהֶם בְּאֵמֶת, כְּאֵלוֹ הָיוּ בְּחַיִּים
חַיּוֹתָם וְיוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְאֹכֶּה לְעוֹרֵר רַחֲמֵי לְבָם עָלַי.

תולדות חייו הקדושים של גאון עוזנו מוהר"ת ז"ע

ע"פ ספר 'כאש ובמים' באדיבות מכון 'תחלת צבי' • מעבד ע"י הר"ר דוד דגן

טב העולם

אם הייתם בשמחה - היה טובה גדולה לעולם!

"ובאמת" כותב מוהר"ת, "לא עלה על דעתי לבקש אותו על זה, אף על פי שהיה לי צער גדול מעניין הלבנה, אבל היו לי דברים הכרחיים יותר שהייתי צריך שיתפלל עלי, על כן לא מצאתי ליבי להטריח לפניו גם בשביל זה".

בתוך כך, נכנס מאן דהו והכריז: "הלבנה מתחילה להציץ בין העננים!". באותו רגע אמר רבינו למוהר"ת: "לך מיד, ותיכף שתראה את הלבנה, אפילו מבין העננים, תאמר את הברכה". מוהר"ת יצא החוצה וראה כי הירח מכוסה בחשך עבים, ורק פיסה קטנה מכמו נראית. הוא לא מיהר לברך, אלא המתין שתתגלה הלבנה בשלמותה; "ולא זיזיתי עצמי כפי פקודתו, ובתוך כך נתעלמה לגמרי" - הוא מספר - "והיו לי יסורים ביותר כי נתיישתי לחזור אליו, מחמת שלא קיימתי כדבריו ועמדתי שם מעט ותליתי עיני למרום וביקשתי מהשם יתברך קצת, ונראתה הלבנה יותר מבתחילה, ותיכף ברכתי ברכת-הלבנה ונכנסתי אצלו ז"ל בשמחה".

כשאך נכנס מוהר"ת, אמר רבינו לעומדים שם: "הלא ראיתם שענתה הוא איש אחר לגמרי!".

באותו מעמד אמר רבינו למוהר"ת ולשאר אנשי-שלמונו: "אם הייתם בשמחה - היה טובה גדולה לעולם!".

מוטב שאסע לברסלב, אולי תזדמן לי שם עגלה, וארוויח שבינתיים אהיה אצל הרבי.

לברסלב הגיע מוהר"ת ביום שלישי בערב. מכיוון שעדיין לא קידש את הלבנה ואותו לילה היה האחרון בחודש שבו ניתן לקדשה, יצא לבדוק האם הירח נראה. אלא, שהשמיים היו מעוננים מאוד ולא היה זכר ללבנה. הוא התמלא צער על כך וניגש אל רבינו ושאלו האם כבר קידש הלבנה, שמו בזכות הרבי יזכה אף הוא. רבינו השיב לו שכבר קידש. הצער גבר בלבו של מוהר"ת עוד יותר, הוא חשש שהחודש כבר לא יזכה לקדש את הלבנה.

רבינו הבחין בצער. "מדוע אתה במרה-שחורה כל כך?" שאלו. מוהר"ת שתק ולא ענה. אחד העומדים שם, השיב במקומו: "משום שהלבנה אינה נראית".

"תתפלל על כך לפני השם יתברך", אמר לו רבינו. "כבר ביקשתי מהשם יתברך על זה", השיב מוהר"ת. "נענה רבינו: 'התפלל עוד'".

"רבי" - נענה החסיד הנוסף שעמד שם - "הוא רוצה שאתם תתפללו על זה".

בעקבותיהם של החסידים כדורות שעברו

מיין פייערל וועט שוין טליען...

יום כ' שבת תקע"א, חודשים ספורים לאחר שנמנן רבינו הקדוש למנוחת עולמים במקום המוכן לו ממשות ימי בראשית לעסוק בתיקונו ובתיקוני הדורות. היה זה ביום חמישי פרשת יתרו - תניסדו ונקבע מנהג קבוע להעלות נר תמיד בשמן זית זך, במקום ציונו הקדוש קודש קדשים. וכאשר מספר מוהרנ"ת: "אז ביום חמישי, היה התחלת היסוד של ההדלקה, להדליק שמן זית על קברו, נר תמיד לא יבבה, כאשר אנו נוהגין מאז ועד הנה" (ימי מוהרנ"ת ח"א נד). ומציין: "וגם זה היה על פי מעשה בקהילת קודש טעפליק" (שם).

ר' נתן לא מפרט שם מהו אותו מעשה שבגללה נקבע יסוד ההדלקה, וכאשר כותב שם שיש בזה פרטים הרבה. אמנם, אצל אנשי שלומינו היו מספרים גופא דעובדא היכי הוי, ומעשה שהיה כך היה:

באותה תקופה הייתה נערה אחת שמילדותה התחילה לירד מדרך היהדות, וירדה מטה מטה עד שיצאה לתרבות רעה. תחנוני הוריה לא פעלו אצלה כלום, והמשיכה בדרכה הרעה, עד שהשתמדה רחמנא ליצלן, ובכך גרמה צער רב לאביה ואמה.

בצר לו פנה האב לר' נפתלי ז"ל תלמיד רבינו הקדוש, אשר היה ידיד נעוריו של מוהרנ"ת מאז התקרבותם לרבינו ואף קודם לכן, ובקשתו בפיו, שיייעץ לו כדת מה לעשות עבור בתו אשר נפלה והתדרדרה עד שהגיעה למצב נורא כזה.

רבי נפתלי ענה כי אינו נביא ולא בן נביא, ואין ביכולתו לעזור לו, ורק זאת הוא מיייעץ לו; היות שכתוב בספר המידות: "בזכות נר תמיד הדולקים בשמן זית, ניצולין מגזירת שמד" (ספר המידות, נר תמיד ח"ב א). על כן מן הראוי שיקבל על עצמו לנדב שמן זית עבור נר תמיד שידליקו בבית ציונו של רבינו הקדוש, ובזוהי יועיל להשיב את בתו לדרך הישר.

לא חשב האב פעמיים ונדב סכום מכובד למוהרנ"ת שיקנה שמן זית זך, להדליק נר תמיד בתוך האוהל הקדוש, ובהעלותו את הנרות יכין להציל ולהחזיר את בתו לחיק היהדות, וכך הוה - הנערה חזרה למוטב.

ומאז נקבע סדר הדלקת נר תמיד על ציונו הקדוש חוק ולא יעבור, להאיר אור רבינו בעולם, ולהמתיק הדינים מעל כל ישראל, כאשר כותב מוהרנ"ת במכתביו: "הנר תמיד הוא צמיחת קרן ישועה שלא תכבה נרו לעולם ועד, ועל ידי זה יהיה נמתקים כל הדינים מעליכם ומעלנו. כי ההדלקה הקדושה על ציון הקדוש שלו הוא המתקה נפלאה מאד... וכמו כן יאיר אורו הקדוש ברוחניות תמיד, כמו שאמר בלשונו הקדוש מיין פייערל וועט שוין טליען ביז משיח וועט קומען. וכדאי וכדאי לסבול בשביל המצוה רבה שזכית שיהיה לך חלק כזה בהדלקת נר תמיד בשמן זית על ציון הקדוש אשר אנו חוסים באורו הקדוש... וצריך מנעת על שמן כדי שלא יתבטל הנר תמיד חס ושלום, כי הוא המתקת הדינים לכם ולנו ולכל הקיבוץ".

ובספר 'כוכבי אור' מבואר שענין הנר תמיד הוא מעיקרי השארית של רבינו הק' בעולם, וגם כל התנאות והמידות רעות בפרט האפיקורסות הכללול בענין 'שמד', ומכולם ניצולים בכח הנר תמיד.

רבי נפתלי וויינבערג מנעמירוב ז"ל

מבחיירי תלמידי רבינו ז"ל. מתחילת התקרבותו ועד יומו האחרון דבק בחברו, ידידו ורעו, גאון עוזנו, מוהרנ"ת ז"ל. היה אחד משני העידים שיחד רבינו להבטחה הנוראה למי שיבוא על ציונו הקדוש ויתן פרוטה לצדקה ויאמר העשרה מזמורים. אחר הסתלקות רבינו עקר דירתו מנעמירוב לאומאן, ודר שם קרוב לחמישים שנה, עד לפטירתו.

מספר: ישראל הלפרין, בני ברק

ההתגלות בסעודה שלישית

בתקופה האחרונה זכיתי להתנסות בענייני פרנסה. ב"ה היה לי את הצטרכותי, אבל היה לי קשה לגלגל ולהסתובב בלי 'מעמד פרנסה' מסודר.

בליל שבת, לפני כמה שבועות, נעמדתי להתבודדות מתוך שאלה קשה שניקרה במוחי ולבי: האם ראוי שאתפלל על מצוקת הפרנסה שיש לי, או שעדיף לי לסבול בשקט. השאלה הציקה לי מאד ונגעה במעמקי נפשי. רציתי לכוון לרצונו ה', והייתי מוכן לסבול בשקט את התיקון שלי, אך לא ידעתי, אולי הביא לי ה' את כל הייסורים דווקא כי הוא רוצה שאני יתפלל על זה.

בעומדי לפני ה' אחר סעודת ליל שבת, שפכתי את לבי ושיחתי לפני אבי שבשמים, וביקשתי ממנו שיורה לי את הדרך הנכונה כיצד להתנהג, ויגלה לי מה הדבר הנכון לעשות במצב כזה. כידוע, בשבת אין להתפלל על צרכים גשמיים, אלא במקרים מסוימים, אבל כאן הייתה לי שאלה רוחנית לגמרי; ביקשתי מה' שיאיר את עיני כיצד להתקרב אליו, מתוך המקום של הספק בו הייתי שרוי אז.

עד עכשיו אני עוד משתומם מהנס שאירע לי. למחרת בסעודה שלישית, הוליתו אותי רגלי אל בית הכנסת של חסידי ברסלב, 'הכולל', שברחוב אלשיך בבני ברק. אחרי הזמירות החל הרה"ח ר' יעקב קעניג לדרוש בליקוטי מוהר"ן, ואני נבהלתי לשמוע כיצד בתוך דבריו נמצאת התשובה הברורה לשאלתי. המיוחד בכך היה, שקיבלתי תשובה דווקא מתוך דבריו הקדושים של רבינו הקדוש, עם החן המיוחד השורה עליהם.

הוא דיבר על התורה בליקוטי מוהר"ן ס"ה בחלק א', שם עוסק רבינו בעניין הייסורים שבאים לאדם, וכך נאמר שם: "אפילו כל הצרות והיסורים והרעות העוברין על האדם ח"ו, אם יסתכל על התכלית, בוודאי אינם רעות כלל, רק טובות גדולות. כי בוודאי כל היסורים באים

לב הפרשה

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל (לה, א)

משה רבינו הקהיל את כל עדת בני ישראל ולימדם מצוות ה', ומכך למדו חכמינו ז"ל שכל 'חכם הדור' צריך להקהיל קהילות בכל שבת ושבת ולדרוש להם בדברי תורה, ועיקר הדרשה היא להורות לעם את חוקי האלקים ותורתו, ולהכניס ידאת ה' בלבם, כמבואר במגן אברהם (בשר"ע אורח סימן ר"ט).

וחיוב זה שייך גם לכל אחד מאתנו. שכן, כבר לימדנו רבינו "כי יש בכל אחד מישראל בחינת מלכות, וכל אחד לפי בחינתו, כן יש לו בחינות מלכות. יש שהוא שורר בביתו, ויש שהוא מושל ביותו, וכן יש שהוא מושל על כל העולם, כל אחד לפי בחינת המלכות שיש לו" (ליקוטי מוהר"ן, טו). וכל אחד צריך לנצל ולהשתמש עם המלכות שלו, להאיר את אור ה' בעולם.

ולכן, צריך גם כל אב אשר הוא "שורר בביתו", להקהיל את בני ביתו ולהאיר בהם הדעת האמת. וכלשונו של הרב מטשעהרין בספרו 'יקרא דשבתא' אחר שמביא את הפסוק של "ויקהל משה":

"וזה מוטל גם על כל אחד לפי בחינת מלכותו, כי בכל ששת ימי המעשה הוא טרוד במלאכתו ועסקיו הרוחניים והגשמיים, ועל כן בשבת על כל פנים שאז לבו פנוי, והוא מיסב ומתוודע עם בני ביתו, ואז על כל פנים צריך לדבר על לבם דברי מוסר ויראת ה' ולקרבם לעבודת השם יתברך, שזה עיקר קדושת שבת כמו שכתוב כי אות הוא בני ובניכם לדורותיכם לדעת כי אני ה' מקדשכם".

קיבלתי את הדברים כתשובה לשאלתי, ותיכף לאחר מכן במוצאי שבת הלכתי להתבודד על פי ההארה שהאירה לי מהם. רוב הזמן פשוט אמרתי לה' שאני מבין את הרמז, למה הוא שולח לי את הייסורים, ואני באמת רוצה כבר מעצמי לחזור בתשובה. התחננתי לה' שיקרב אותי אליו באמת. רק בסוף, בדקות האחרונות של שעת ההתבודדות, הוספתי בכמה מילים בקשה לה' שכבר אזכה בזכות ההתקרבות אליו, לישועה, כדי שאוכל לעבוד את ה' ביישוב הדעת ובנחת.

כמוכן, שאין בכך משום הוראה לרבים. כך אני הרגשתי באותה עת, וכל אחד בכל מצב צריך לחפש את צורת התפילה שמתאימה לו.

את ההמשך אתם יכולים לתאר לעצמכם, ואולי דווקא לא... כבר למחרת הגיעה ישועה ממקום בלתי צפוי לגמרי. כל העניין של הפרנסה הסתדר בצורה כל כך מיוחדת ונדירה, שפשוט ראיתי בחוש איך ה' עונה לתפילת העני, אפילו אדם כמוני כפ שאני יודע את ערכי.

החיבור בין "תמימות" ל"דעת"

מצד אחד רביה"ק מחדיר בנו "דעת" דקדושה, מאידך דרכו של רביה"ק היא "תמימות ופשיטות", וכי אין סתירה בין זה לזה? ההבדל בין "טמטום וטיפשות" ל"תמימות ופשיטות"? "למה אתה רוקד?"

שאלה: ברצוני לברר: הנה מצד אחד, ספרי רביה"ק ותלמידו הק' מוהרנ"ת מלאים עם 'דעת' דקדושה, ומלמדים את האדם כיצד להסתכל בהסתכלות פנימית - הסתכלות של סתרי תורה - על כל דבר ודבר. מאידך, ידוע לכל בר בי רב דחד יומא בבית מדרשו של רביה"ק, שדרכו של רביה"ק היא אך ורק 'תמימות ופשיטות'. ובכן, שאלתי היא, האם אין סתירה בין הדברים?

תשובה: האמת היא, שאין מובן כל כך מובן מדוע מצטייר בעיניך ש'דעת' דקדושה ו'תמימות' סותרין זה את זה. וכפי הנראה, חסרה כאן הבנה בסיסית מהי 'תמימות ופשיטות'. שכן, על אף שזה ברור שבין "טמטום וטיפשות" ל"דעת" יש סתירה גדולה מאד, אעפ"כ 'תמימות ופשיטות' אינו ענין להעדר הדעת כלל ועיקר, אלא אדרבה ואדרבה היא היא הכלי לקבלת הדעת, וכאשר יבואר בע"ה. (וכפי שמדגיש רבינו בתחילת ה"מעשה מחכם ותם": "ניט ער איז גיטען א נאר, נאר זיין שכל איז גיטען אן חכמות"). ומעתה, הבה ונתבונן מהי בכלל "פשיטות ותמימות?" ובכן, מעלת מובחר הבריאה שהוא האדם היא בזה שהוא 'בר דעת', וחז"ל (נדרים מא.) דרשו את הפסוק: "בחוסר כל" - "רב נחמן אמר: בלא דעה". עוד אמרו שם: "אמר אבבי, נקטינן: אין עני אלא בדעה. במערבא אמרי: דדא ביה [מי שיש בו דעה] - כולא ביה [יש בו הכל], דלא דא ביה - מה ביה [אבל מי שאין בו דעה - מה יש בו]! דא קני - מה חסר [מי שקנה דעה - מה יחסר לו]? דא לא קני - מה קני? [הרי לא יועיל לו כל מה שיקנה!]"

להשתלם ולהתחבר למקומות הרבה יותר גבוהים, אשר האדם (מצד האנושיות והבהמות) רחוק וחסר לגמרי מהם. וזה על ידי 'פשיטות' - שפושט ומסלק את עצמו משכלו האנושי, ומתנהג בתמימות ובאמונה, ומקבל ומציית אל הדעת האלוהית הגבוהה ורחוקה, למרות ששכל זה אינו מתלבש ומתמצצם בגבולות שכלו האנושי. "כי בקדושה, זאת הבחינה יקרה מאד, היינו בחינת בהמה, היינו לעשות עצמו כבהמה כאילו אין בו שום דעת כלל, כמו שאמר דוד 'ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך'. וכמו שכתב אדמו"ר ז"ל על פסוק 'כל אשר נתן ה' חכמה בְּהֵמָה, שהיא חכמה גדולה לעשות עצמו כבהמה. כי על ידי זה עיקר קבלת הדעת והשכל האמת, היינו שאי אפשר לקבל שום דעת ושכל אמתי כי אם כשמישים עצמו כבהמה כאילו אינו יודע כלל, כמו שאמרו רז"ל 'אין התורה מתקיימת אלא במי שמישים עצמו כאינו יודע', ואז על ידי זה דייקא זוכה לקבל את השכל והמח בהדרגה ובמדה. וגם כשמקבל איזה שכל ודעת, צריך לידע בכל פעם שעדיין אינו יודע כלל, כמו שכתב אדמו"ר ז"ל כמה פעמים, ועל ידי זה זוכה לקבל מח ודעת חדש בכל פעם" (שם). ונתפוס לדוגמא ענין הריקודים:

כשמתקיימת שמחת חתונה של פלוני אלמוני, ואחד מידידיו נכנס לאולם ומשתלב למעגל הריקודים ורוקד בכל עוז ותעצומות. אם נשאל את הרוקד: תסביר לי מה פשר הריקודים שרוקדת? מה כבר יכולה להיות התשובה האנושית; "זה חבר טוב שלי ואני מאד מתרגש בשמחתו"; "רציתי לשמח אותו"; "הייתה לי הזדמנות לרקוד ולשמוח", וכדו'. ובכן, בנוסחאות כאלו ואחרים, מסתיים פחות או יותר הנימוק האנושי מה זה הריקודים של חתונה. אולם בדעת האמיתית, דעת התורה הקדושה, דעת הצדיקים האמיתיים, הרי מפליגים אנו הרחק הרחק לסוד תיקוני השכינה שממתיקים בזה את כל הדינים, ומשברים בזה את חרון אף, ומגרשים את הע"ז וחסרון אמונה בעולם וממשיכים את אור הבינה ומגלים את אור הצדיק וכו' וכו' (עי' בתורה ל"ב בסוד ריקודי החתונה, ובתורה י' בכלליות סוד הריקודים). והנה, לא שייך שהאדם יתחבר לשכלים הקדושים הללו באמצעות תפיסתו האנושית, שהרי אינו רואה ומרגיש כל זה. אולם דוקא על ידי "תמימות ופשיטות" הוא יכול להתחבר לזה, ובזה שייך לומר שרוקד "בתמימות ופשיטות", דהיינו שגם אם אינו יודע ומבין כלל מהו סוד הריקודים אולם היותו יודע ומאמין שזה מצוה ודבר גדול, ומתוך כך הוא מקיים את זה, הרי הוא יונק ומקבל מאור הדעת הגנוזה בזה. משא"כ כשמתכחש ומתעלם לגמרי מן הדעת והשכל הגבוה שהודיעו לו, מה שייך לומר בזה 'תמימות ופשיטות', 'תמימות ופשיטות' במה?

"כי באמת צריכין להשתמש בכל דבר ובכל מדה במקומו ובשעתו, בקדושה ובטוהרה כראוי. היינו כי באמת צריך האדם להיזהר מאד שלא יעשה מעשה בהמה ח"ו, כי גדר האדם שיהיה רחוק ממעשה בהמות, שהם כל התאוות רעות, שהם כסילות ושטות ושגעון, בחינת בהמה ממש. ובשביל זה ה' יתברך חונן לאדם דעת כדי שיתרחק ממעשה בהמה, כי הדעת, שהוא גדר האדם, הוא ההיפך מכל התאוות, שהם בחינת בהמות כסילות ושטות" (ליקוטי הלכות, פקדון ד.ד.). אלא שכאן בדיק השאלה: מהו 'דעת'? הרי רוב ככל השכלים הטבעיים של האדם, אנושיים ובהמיים המה, מורכבים ומהולים בתאוות מגושמות שמשוללות לגמרי מן דעת. ואם האדם יניח את עצמו אחרי שכלו וחכמתו האנושיים יכול ליפול לטעותיות גדולות, עד שאין לך משולל מן הדעת יותר ממנו. והנוקים והקלוקלים הכי גדולים שהיו בעולם, הן בכלל והן כל אחד בעולמו הפרטי שלו, נעשו בעקבות הליכה אחר השכל האנושי הבהמי המעוקם. וכלשון רבינו: "כשאדם הולך אחר שכלו וחכמתו, ויכול ליפול בטעותים ומכשולות רבים, ולבוא לידי רעות גדולות ח"ו. ויש שקלקלו הרבה, כגון הרשעים הגדולים מאד המפורסמים, שהטעו את העולם, והכל היה על ידי חכמתם ושכלם" (ליקוטי מוה"ר"ן תניינא, יב.). ואכן, לשם כך אנו נזקקים ל"תמימות ופשיטות", אשר 'תמימות' פירושה 'שלימות' (ויבוא יעקב שלם, ויעקב איש תם', כי דווקא יעקב שהוא סוד החכמה והשכל מוגדר כאיש תם', ראה כל זה בעומק ובארוכה בליקוטי תורה א.). דהיינו: היכולת

ועכשיו...
ימי הפורים הקדושים עברו בהתרוממות מיוחדת על כלל אנ"ש די בכל אתר ואתר.

החל מהימים שלפני פורים, בהם התכוננו אנ"ש בדחילו ורחימו לאור העצום היורד בכל שנה ביום נשגב זה, ועד הצות הלילה של יום הפורים בעת נדוד שנת המלך, אז יצאו המוני אנשי שלומינו לשדות וליערות לעמוד לפני המלך ולהתחנן לו.

ביום הפורים, לאחר קיום מצוות היום, זכו אנ"ש לסעוד את סעודת הפורים בכל עיר ועיר, ובמהלכה נשמעו דיבורי קודש מפי חשובי העדה, והתחזקו יחדיו להתחיל מחדש בעבודת ה' ולא להיכנע בשום אופן לפיתוייו של המן העמלקי. "ועכשיו כל ההתחלות מפורים!"

חוק ולא יעבור!

בקהילת 'קרן אור' זכו לפני כשבע שנים לתקן לימוד היומי ב'משנה ברורה', בו לומדים מידי יום עמוד שו"ע עם פירוש המשנה ברורה.

ביום הפורים הבעל"ט זכו להתחיל מחדש את המחזור השני בלימוד קדוש זה, ובמוצאי שבת האחרון נערך מעמד הסיום בסעודת מצווה בהשתתפות קהל רב וגדולי התורה.

נשמעו דיבורים מפי הרה"ח ר' שמעון שפירא שליט"א, הרה"ח ר' אלימלך בירדמאן שליט"א, הרה"ח ר' שאול סירוטה שליט"א, ועוד.

"ועל לימוד הפוסקים הזהיר מאד מאד ביותר מכל הלימודים! ואמר שכל איש ישראלי מחויב ללמוד בכל יום ויום פוסקים ולא יעבור" (שיחות הר"ן, טז.).

מהנעשה והנשמע

בית מדרשנו אוהל הדסה בי"ש: נערך מעמד 'הכנסת ספר תורה' בהשתתפות מתפללי ביהכ"ג והמון חוגג תושבי השכונה.

הוצאת משך הנחל: במסגרת סדרת הקונטרסים על גדולי החסידות יצא קונטרס נוסף בשם 'נועם העליון על הרה"ק ר' אלימלך מליז'ענסק לרגל יום ההיכלוא. כקבלת הקונטרס ניתן כפנות לדוא"ל: 148amh@gmail.com

נקודת הסב

ימי חדש ניסן ימי תשובה הם כמו ימי חדש תשרי. הינו שפמו בחדש תשרי, בימי ראש השנה, יום כפור, סבות ושמייני עצרת, צריך לעסק בתשובה ובעניני יראת השם וקיום המצוות יותר מכל השנה, כך גם בניסן צריך לעסק בתשובה וביראת השם וקיום המצוות יותר משאר ימות השנה.
(עצות המבוארות, מועדי ח' ניסן, א)

טלפון בא"י: 02-5021316 • בארה"ב: 845.584.1011
אימייל: levuvy148@gmail.com
הערות, לתרומות והוצאות או להפצת הגיליון באזור מגוריך, נא להשאיר הודעה במערכת לקבלת העלון מדי שבוע ניתן לשלוח אימייל למערכת

מערכת ברסלב נייטם, שיעורים, נענונים, סיפורי התחברות ועוד	
אר"ב 0330.390.0487	אר"ק 079.704.0073
אר"ב 646.585.2985	אר"ק 718.362.8870
קול משיב לשואל ענלאנד 0330.350.3064	
קול איחוד ברסלב לטוה"ק 09-7721111	